

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 19	Antal sidor 6
Dokumentägare Ann-Mari Gustavsson Hygiensjuksköterska	Fastställare Anna Skogstam Bitr. smittskyddsläkare / öl. vårdhygien	Giltig fr.o.m. 2021-03-18	Giltig t.o.m. 2023-03-18

Covid-19 - Smittspårning

Gäller för: Hälso- och sjukvård inklusive tandvård i Region Värmland
Kommunal vård och omsorg inklusive personliga assistenter

Inledning

Covid-19 är en samhällsfarlig, anmälnings- och smittspårningspliktig sjukdom enligt smittskyddslagen. Varje patient med bekräftad covid-19 **ska smittspåras utan dröjsmål**. Personen är enligt smittskyddslagen skyldig att medverka i smittspårning.

Smittspårning syftar till att begränsa smittspridning. Detta görs genom att identifiera och informera kontakter som varit exponerade för smitta, så att de kan vara extra uppmärksamma på symtom och undvika att föra smitta vidare till andra.

Enligt smittskyddslagen är det behandlande läkare som ansvarar för att ge diagnos, förhållningsregler, göra klinisk smittskyddsanmälan samt ansvarar för att smittspårning utförs. Med behandlande läkare avses den läkare som ställt diagnosen genom att stå som ansvarig på provtagningsremissen. Om denna läkare inte är i tjänst när provsvaret anländer, är den läkare som är utsedd av verksamhetschef i den aktuella verksamheten skyldig att hantera provsvaret.

En särskild enhet för smittspårning har upprättats i Region Värmland – **Central provtagningsadministration och smittspårning** – detta för att få en sammanhållen och likvärdig smittspårning av indexpatient, hushålls- och närkontakter. Hit kan behandlande läkare remittera smittspårningen i sin helhet.

Notera att smittspårning på enhet inom vård och omsorg ska utföras på berörd enhet, se nedan under rubriken *Åtgärder vid exponerad patient och exponerad personal inom vård och omsorg*.

Remiss för smittspårning

Behandlande läkare ansvarar för att meddela patienten provsvar och ge förhållningsregler enligt smittskyddslagen. Därefter skickar behandlande läkare remiss till **Central provtagningsadministration och smittspårning**, se *INS-20681 Covid-19 – Remiss smittspårning av patient*

Remiss skickas oavsett var patienten är provtagen - öppenvård, slutenvård samt kommunal vård och omsorg. Remissen ska inte dikteras utan skrivas och skickas omgående i Cosmic.

Därmed överlämnas ansvaret för smittspårning inklusive klinisk smittskyddsanmälan.

Behandlande läkare kan välja att själv utföra smittspårning utan att remittera, se *Appendix - Så här utförs smittspårning av indexpatient samt hushålls- och närkontakter* i slutet av detta dokument.

Åtgärder vid exponerad patient och exponerad personal på enhet inom vård och omsorg

Behandlande läkare är ansvarig för smittspårning men kan överlämna till berörd chef som i sin tur kan utse person på enheten som genomför smittspårningen. Smittspåra på de enheter där smittad patient eller smittad personal kan ha exponerat patienter och/eller personal, se bild 1 och 2. Vistelse i väntrum ingår inte i smittspårning.

Enheter där smittspårning kan bli aktuell:

- vårdavdelning
- kommunal vård och omsorg inklusive hemtjänst/daglig verksamhet/LSS/personliga assistenter (patient i hemmet med hemtjänst bör uppmanas att meddela hemtjänstpersonal vid besök)
- öppenvårdsmottagning
- tandvård
- diagnostik.

1. **Dokumentera** samtliga exponerade patienter respektive exponerad personal på listor. Spara listorna på ett säkert ställe på enheten. Lista för smittspårning av patient och personal finns på [Smittskydd Värmlands webbsida/Covid-19](#) under rubriken Smittspårning.
2. **Notera** i exponerad patients journal när och var exponering kan ha skett och under vilken period ökad uppmärksamhet ska gälla.
3. **Informera** exponerad patient/exponerad personal. Lämna informationsblad: *Information till dig som kan ha varit utsatt för smitta från person med covid-19*, se [Smittskydd Värmlands webbsida/Covid-19](#) under rubriken Smittspårning.
Om index är personal ska ansvarig chef informera **all personal på enheten** att smittsam person arbetat.
4. **Provtagning** se bild 1 och 2.
När prov tas vid smittspårning för covid-19 är det **SARS-CoV-2 PCR** som ska ordinerars eftersom det påvisar aktuell infektion. Om personen tidigare testats positivt för SARS-CoV-2 med PCR-test behöver prov inte tas om inom sex (6) månader.

Bild 1: Exponerad patient på enhet inom vård och omsorg

Smittspårning ska utföras från och med 48 timmar före symtomdebut. Om index inte har haft några symtom ska smittspårning utföras från provtagningsdatum.

Patient exponerad av annan patient Vid följande omständigheter ska smittspårning utföras: <ul style="list-style-type: none">• delat vådrum eller hygienutrymme• vistats i samma gemensamhetsutrymme• deltagit i gemensam daglig verksamhet. Vistelse i väntrum ingår inte i smittspårning.	Patient exponerad av personal Vid följande omständigheter ska smittspårning utföras: <ul style="list-style-type: none">• gällande rutiner har inte följts, till exempel bristande följsamhet till basala hygienrutiner.• vid patientkontakt inom två (2) meter om endast visir eller munskydd har använts (om visir i kombination med munskydd använts behöver inte smittspårning utföras)
Exponerad patient med symtom slutenvård/kommunal vård – åtgärder: <ul style="list-style-type: none">• Provtas snarast för covid-19 (SARS-CoV-2 PCR)<ul style="list-style-type: none">- Om personen tidigare testats positivt för SARS-CoV-2 med PCR- eller antigen test behöver prov inte tas om inom sex (6) månader.• Ta om prov om kvarstående misstanke om covid-19 trots negativt provsvar.• Isoleras i väntan på provsvar. Vid negativt provsvar; isoleras 10 dagar efter senaste exponering.<ul style="list-style-type: none">- Observera att inkubationstiden kan vara upp till 14 dagar. De flesta insjuknar dock dag 2–5. Var uppmärksam på symtom inom 14 dagar efter senaste exposition, även lindriga symtom!• Hanteras enligt rutin:<ul style="list-style-type: none">- RUT-19272 Covid-19 – misstänkt eller bekräftat fall i slutenvård- RUT-20251 Covid-19 – Särskilt boende/korttidsboende/ordinärt boende	
Exponerad patient utan symtom slutenvård/kommunal vård – åtgärder: <ul style="list-style-type: none">• Provtas snarast för covid-19 (SARS-CoV-2 PCR)<ul style="list-style-type: none">- Om personen tidigare testats positivt för SARS-CoV-2 med PCR- eller antigen test behöver prov inte tas om inom sex (6) månader.• Vid negativt prov tas provet om efter tre (3) dygn• Isoleras 10 dagar efter senaste exponering<ul style="list-style-type: none">- Observera att inkubationstiden kan vara upp till 14 dagar. De flesta insjuknar dock dag 2–5. Var uppmärksam på symtom inom 14 dagar efter senaste exposition, även lindriga symtom!• Vid positivt provsvar - hanteras enligt rutin:<ul style="list-style-type: none">- RUT-19272 Covid-19 – misstänkt eller bekräftat fall i slutenvård- RUT-20251 Covid-19 – särskilt boende/korttidsboende/ordinärt boende	
Exponerad patient inom öppenvård/tandvård – åtgärder: <ul style="list-style-type: none">• Informera om exponering för covid-19. Lämna informationsbladet "Till dig som har haft närkontakt med person som har covid-19" till patienten. Där finns information om hur patienten ska agera vid symtom. Finns på Smittskydd Värmlands webbsida Covid-19 under rubriken Smittspårning.	

Bild 2: Exponerad **personal** på enhet inom vård- och omsorg (närkontakter)

Smittspårning ska utföras från och med 48 timmar före symtomdebut. Om index inte har haft några symtom ska smittspårning utföras från provtagningsdatum.

<p>Personal exponerad av patient</p> <p>Vid följande omständigheter ska smittspårning utföras:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gällande rutiner som inte har följts (till exempel bristande följsamhet till basala hygienrutiner, felaktig hantering av visir/skyddsglasögon, munskydd/andningsskydd).• Vid patientkontakt inom två (2) meter om endast visir eller munskydd har använts (om visir i kombination med munskydd använts behöver inte smittspårning utföras)	<p>Personal exponerad av personal</p> <p>Vid följande omständigheter ska smittspårning utföras:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nära kontakt under minst 15 minuter på ett avstånd mindre än två (2) meter* i gemensamma personalutrymmen, till exempel omklädningsrum, expeditioner, personalrum. <p>* utan att använda source control (munskydd/visir).</p>
<p>Exponerad personal <i>med</i> symtom</p> <ul style="list-style-type: none">• Ska stanna hemma och provtas enligt rutin;<ul style="list-style-type: none">- RUT-20219 Provtagning för covid-19 av vård- och omsorgspersonal inklusive principer för återgång i arbete.- Om personen har haft covid-19 det senaste halvåret som bekräftats med PCR- eller antigen test behöver prov inte tas inom sex (6) månader.• Händelse där personal (inkl. studenter) exponerats för covid-19 enligt ovan ska rapporteras till närmaste chef. <p>För anmälan och handläggning se respektive verksamhets rutin för avvikelshantering.</p>	
<p>Exponerad personal <i>utan</i> symtom (närkontakter)</p> <ul style="list-style-type: none">• Exponerad personal ska informeras om att de kan ha utsatts för smittrisk.• Exponerad personal ska provta snarast genom att beställa provtagning via 1177.se (hushålls- och närkontakter).• Ny provtagning ska göras dag fem (5) efter senaste exponeringen.<ul style="list-style-type: none">- Om det har gått fyra (4) dagar eller mer sedan senaste exponeringen behöver bara ett prov tas.- Om det har gått mer än sju (7) dagar sedan senaste exponeringen ska inget prov tas.• Provtagning ska ske även om man inte har några symtom.• Vid negativt provsvar ska man fortsätta att vara uppmärksamma på symtom. Vid nyttillkomna symtom ska man alltid provta och isolera sig i väntan på provsvar även om man tagit prov enligt ovan.• Exponerad personal bör om möjligt arbeta hemifrån i väntan på provsvar. Går inte det kan man gå till arbetet i väntan på provsvar. Exponerad personal måste hålla distans till arbetskamrater och följa nationella allmänna råd och rekommendationer samt lokala riktlinjer.<ul style="list-style-type: none">- Samtliga åtgärder gäller även för personer som fått vaccination mot covid-19.- Personer som har haft covid-19 det senaste halvåret som bekräftats med PCR- eller antigen test undantas från provtagning. <p>Lämna gärna ut informationsblad "Information till dig som har haft närkontakt med person som har covid-19". Finns under rubriken Informationsmaterial på Smittskydd Värmlands webbsida om covid-19.</p> <p>Obs! Om symtom uppstår under ett arbetspass ska personalen omedelbart gå hem.</p>	

Appendix

Så här utförs smittspårning av indexpatient samt hushålls- och närkontakter.

Gäller för: Behandlande läkare som smittspårar **utan att remittera** till Central provtagningsadministration och smittspårning.

Smittspårning: Ska göras från 48 timmar innan symtomdebut.

Hushållskontakt: Personer som den smittade (index) har delat boende med någon gång under smittsam fas. Som hushållskontakt till en person med bekräftad covid-19 betraktas man som ett misstänkt fall av sjukdomen. Det innebär att förhållningsregler måste följas.

Närkontakt: De personer som haft nära kontakt med index under minst 15 minuter på ett avstånd mindre än två (2) meter inom ett (1) dygn under index smittsamma fas.

Smittsam fas: Räknas från 48 timmar före symtomdebut till minst två (2) dygns feberfrihet och allmän förbättring samt att minst sju (7) dagar har gått sedan symtomdebut. Om index inte har haft några symtom räknas smittsam fas från provtagningsdatum.

Inkubationstid: 2-14 dagar. De flesta insjuknar inom fem (5) dagar efter att man smittats.

Smittspårning ska utföras enligt formulär: FOR-20655 Covid-19 – Smittspårningssamtal, information, förhållningsregler samt förteckning över hushålls- och närkontakter

Identifiera vilka hushålls- och närkontakter som kan ha utsatts för smitta av index från 48 timmar innan symtomdebut eller hos asymtomatiska personer från provtagningsdatum. Index och varje uppgiven hushållskontakt ska kontaktas av den som smittspårar för att få information och förhållningsregler enligt smittskyddslagen. Närkontakter ska i första hand informeras av index att de kan ha utsatts för smitta. Om index inte kan/vill informera närkontakterna ska detta göras av den som smittspårar.

I formuläret finns

- information och förhållningsregler till **index** utifrån smittskyddsblad
- frågeformulär till **index**
- information och förhållningsregler till **hushållskontakter** utifrån smittskyddsblad
- förteckning över **hushållskontakter**
- förteckning över **närkontakter**.

I formuläret finns också en lista över information och förhållningsregler som ska skickas till index, hushållskontakter och närkontakter samt information om hur hushålls- och närkontakter ska provtas.

Formuläret för smittspårningssamtalet samt förteckning av hushålls- och närkontakter skickas till Smittskydd Värmland via internpost efter genomfört smittspårningssamtal.

Dokumentation (i journalmall *Smittspårning covid-19* alternativt löpande text i anteckning)

Dokumentation i index journal:

- Att smittspårning är genomförd och av vem.
- Att index fått förhållningsregler enligt smittskyddsblad: *Covid-19, patientinformation och förhållningsregler (anteckna smittskyddsbladets utgivningsdatum, som är angivet högst på smittskyddsbladet).*
- Vem som ansvarar för att ge information till närkontakter; patienten själv, närstående till patienten, behandlande läkare eller den som smittspårar.

Obs! Ingen information om kontakternas identitet får finnas i index journal.

Dokumentation i hushållskontakts journal:

- Att hushållskontakt fått förhållningsregler enligt smittskyddsblad: *Covid-19, information och förhållningsregler till hushållskontakter (anteckna smittskyddsbladets utgivningsdatum, som är angivet högst på smittskyddsbladet).*

Obs! Ingen information om kontakternas identitet får finnas i hushållskontaktens journal.

Närkontakter behöver inte journalföras. Ska endast anges på lista: *Förteckning över närkontakter.*

Klinisk smittskyddsanmälan för index görs i Sminet.

Kontakter med symtom

Om det i samtalet med index framkommer att någon hushållskontakt har symtom och behöver provtas, hänvisa till provtagning enligt följande:

- I första hand beställs provtagning via e-tjänsterna på 1177.se.
- För vård- och omsorgspersonal gäller beställning via Personalprovtagning, se rutin *RUT-20219 Provtagning av covid-19 av vård- och omsorgspersonal inklusive principer för återgång till arbete.*

Dokumentet är utarbetat av: Ann-Mari Gustavsson, Anna Skogstam, Smittskydd Värmland